

Tự kỷ:

Con tôi có cần dùng thuốc để cải thiện hành vi gây khó khăn không?

Công cụ hỗ trợ ra quyết định dành cho phụ huynh các gia đình có con mắc chứng tự kỷ

Bộ công cụ này được tài trợ một phần bởi thỏa thuận hợp tác UA3 MC 11054 thông qua Bộ Y tế và Dịch vụ Nhân sinh Hoa Kỳ, Cơ quan Quản lý Tài nguyên và Dịch vụ Y tế, Chương trình Nghiên cứu Sức khỏe Bà mẹ và Trẻ em.

Mục lục

Nếu quý vị dùng máy tính, hãy nhấp vào tiêu đề bên dưới để chuyển hướng đến nội dung muốn xem

Công cụ hỗ trợ ra quyết định có thể giúp ích cho quý vị như thế nào?	3
Công cụ hỗ trợ ra quyết định này có dành cho quý vị không?	3
➤ Công cụ hỗ trợ ra quyết định này là dành cho quý vị nếu.....	3
➤ Sử dụng công cụ hỗ trợ ra quyết định có thể giúp quý vị.....	3
Có những phương án nào?	4
So sánh các phương án.....	5
Xem xét các lợi ích và rủi ro cá nhân	6
Làm rõ các giá trị cá nhân.....	8
➤ Trước tiên hãy xem xét một số lý do <u>ĐỂ</u> cho trẻ dùng thuốc:.....	8
➤ Trước tiên, hãy xem xét một số lý do <u>KHÔNG</u> cho con quý vị dùng thuốc:.....	9
Quý vị đang hướng đến phương pháp nào?	10
Quý vị cần gì để cảm thấy sẵn sàng hơn để ra quyết định?	10
Có những phương án nào dành cho tôi?	11
➤ Tôi đã xem xét thông tin, có những phương án nào dành cho tôi?	11
➤ Mức độ chắc chắn của quý vị về quyết định của quý vị như thế nào?	11

THÔNG TIN BỔ SUNG

Câu hỏi thường gặp về chứng tự kỷ	13
➤ Chứng tự kỷ là gì?	13
➤ Nguyên nhân gây ra chứng tự kỷ là gì?.....	13
➤ Có biện pháp chữa khỏi chứng tự kỷ không?	13
➤ Các triệu chứng tự kỷ chính có thể như thế nào?	14
➤ Trẻ mắc chứng tự kỷ thường gặp hậu quả gì về lâu dài?.....	14
➤ Có các vấn đề sức khỏe và y tế thường gặp không?.....	14
Thuốc và các tác dụng phụ.....	15
➤ Thuốc có thể dùng	15
➤ Các tác dụng phụ của thuốc.....	15
➤ Các lý do thường gặp khi được khuyến nghị dùng thuốc.....	15
➤ Bảng lựa chọn thuốc tiêu chuẩn & tác dụng phụ tiềm ẩn.....	16
Ngoài thuốc, còn có phương án nào khác?	17
Câu chuyện cá nhân từ các gia đình.....	18
Các câu hỏi mà gia đình thường hỏi (các) nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe của họ	20

Bộ công cụ này được thiết kế dưới dạng biểu mẫu điện tử - quý vị có thể hoàn thành trên máy tính (không yêu cầu có kết nối Internet). Quý vị có thể nhập và theo dõi câu trả lời của quý vị bằng cách nhấp vào danh mục kiểm tra và trong các ô có nhãn “vấn bản mở”. Quý vị cũng có thể di chuyển khắp tài liệu bằng cách nhấp vào các siêu liên kết. **ĐỪNG QUÊN** lưu tài liệu vào máy tính của quý vị và/hoặc in ra để quý vị và nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe của quý vị tham khảo. Ngoài ra, quý vị có thể chọn in và điền thông tin vào tài liệu bằng bút chì/bút mực.

CÔNG CỤ HỖ TRỢ RA QUYẾT ĐỊNH CÓ THỂ GIÚP ÍCH CHO QUÝ VỊ NHƯ THẾ NÀO?

Công cụ hỗ trợ ra quyết định có thể giúp quý vị làm việc hiệu quả với nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe của con quý vị khi đưa ra các quyết định y tế quan trọng. Không phải lúc nào cũng có lựa chọn “đúng”. Công cụ hỗ trợ ra quyết định có thể giúp quý vị hiểu được các rủi ro và lợi ích của các phương án điều trị khác nhau. Điều này sẽ giúp quý vị quyết định điều gì là quan trọng nhất với quý vị cũng như gia đình quý vị và giúp quý vị lựa chọn phương án. **Mục tiêu của công cụ hỗ trợ ra quyết định là giúp quý vị làm việc hiệu quả với nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe của con quý vị để lựa chọn một phương án điều trị phù hợp với nhu cầu và giá trị của quý vị.**

CÔNG CỤ HỖ TRỢ RA QUYẾT ĐỊNH NÀY CÓ DÀNH CHO QUÝ VỊ KHÔNG?

- ✓ Quý vị có đang nghĩ đến việc cho con quý vị mắc chứng tự kỷ* dùng thuốc để cải thiện hành vi gây khó khăn không?
- ✓ Nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe của con quý vị đã đề xuất cho trẻ dùng thuốc chưa?

Công cụ hỗ trợ ra quyết định này được thiết kế để giúp quý vị quyết định xem có nên cho con quý vị dùng thuốc hay không.

➤ Công cụ hỗ trợ ra quyết định này là dành cho quý vị nếu...

- Quý vị là phụ huynh hoặc người chăm sóc của trẻ mắc chứng tự kỷ có hành vi gây khó khăn
- Quý vị muốn có thêm thông tin về thuốc dùng để cải thiện hành vi
- Quý vị muốn tham gia vào việc quyết định lựa chọn phương án điều trị cho con của quý vị

Một số gia đình có thể sử dụng công cụ hỗ trợ ra quyết định này sau khi chuyên gia đề xuất dùng thuốc làm phương án điều trị cho con của họ. Các gia đình khác có thể cần đến công cụ hỗ trợ ra quyết định này trước cuộc hẹn với nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe để trao đổi về thuốc. Có thể hữu ích khi chia sẻ thông tin từ quyết định này với nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe. Việc này có thể giúp quý vị nói về các giá trị của quý vị và về hành vi của con quý vị.

➤ Sử dụng công cụ hỗ trợ ra quyết định có thể giúp quý vị...

- Tìm hiểu về chứng tự kỷ và các hành vi gây khó khăn thường gặp
- Tìm hiểu về các lợi ích có thể có và rủi ro có thể gặp phải khi dùng thuốc
- Làm rõ về điều gì là quan trọng đối với quý vị trong việc ra quyết định về thuốc
- Đưa ra quyết định về việc có cho con quý vị dùng thuốc để cải thiện hành vi hay không

*Nhằm thực hiện mục đích của công cụ hỗ trợ ra quyết định này, thuật ngữ “tự kỷ” sẽ được dùng để mô tả những trẻ mắc tất cả các loại thuộc Chứng rối loạn phổ tự kỷ, bao gồm Rối loạn tự kỷ, Rối loạn Asperger và Rối loạn phát triển lan tỏa Rối loạn không được xác định khác (PDD-NOS).

Điều khoản sử dụng

Công cụ hỗ trợ ra quyết định này chỉ bao gồm những thông tin chung khái quát. Công cụ này không phải là tài liệu tư vấn y tế. Điều quan trọng là quý vị cần làm việc với nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe của con quý vị để xác định nhu cầu y tế cá nhân của trẻ.

CÓ NHỮNG PHƯƠNG ÁN NÀO?

1. Cải thiện hành vi gây khó khăn bằng thuốc.
2. Không dùng thuốc. Thử các cách khác để cải thiện hành vi.
3. Xử lý các vấn đề về hành vi bằng cách kết hợp dùng thuốc và các phương án điều trị khác

Các điểm chính của công cụ hỗ trợ ra quyết định này

➤ **Các liệu pháp giáo dục và can thiệp hành vi là các phương án điều trị chính dành cho trẻ mắc chứng tự kỷ.** Chỉ cần nhắc đến việc dùng thuốc sau khi đã áp dụng các liệu pháp này. Cần tiếp tục thực hiện các liệu pháp giáo dục và can thiệp hành vi ngay cả sau khi đã dùng thuốc làm biện pháp điều trị

➤ **Thuốc không chữa được chứng tự kỷ.**

➤ **Thuốc có thể giúp cải thiện các hành vi gây khó khăn**, như hành vi tăng động, cáu kỉnh, vấn đề về giấc ngủ hoặc lo âu. Trẻ khi được dùng thuốc có thể dễ dàng tham gia vào cuộc sống gia đình, hoạt động cộng đồng hoặc chương trình học ở trường. Trẻ có thể cảm thấy thoải mái hơn hoặc có thể học tốt hơn. Tuy nhiên, không phải lúc nào thuốc cũng hữu ích với mọi trẻ mắc chứng tự kỷ. Ngay cả khi thuốc có tác dụng nhưng cũng thường không loại bỏ hoàn toàn hành vi gây khó khăn. Ngoài ra, không phải mọi hành vi gây khó khăn đều có thể được điều trị bằng thuốc.

➤ **Điều quan trọng là tại một thời điểm, chỉ áp dụng một biện pháp mới để cải thiện hành vi.** Việc này sẽ giúp gia đình và nhóm chăm sóc sức khỏe biết được phương án điều trị nào hữu ích và phương án điều trị nào đang gây ra vấn đề.

➤ **Thuốc có các tác dụng phụ.** Một số trẻ có thể dùng thuốc mà không gặp phải vấn đề gì. Loại và mức độ nghiêm trọng của tác dụng phụ tùy thuộc vào loại thuốc đã chọn và phản ứng của trẻ. Có một số nhóm thuốc được sử dụng. (**[NHẬP VÀO ĐÂY để xem bảng thuốc](#)** trên trang 16)

➤ **Dùng thuốc tốn chi phí.** Chi phí sẽ tùy thuộc vào loại thuốc và việc quý vị có bảo hiểm để chi trả cho một số hoặc tất cả các loại thuốc không. Quý vị có thể thử cho trẻ dùng thuốc trong một thời gian để xem phương án dùng thuốc có hiệu quả không. Đôi khi, lợi ích quý vị nhận được xứng đáng với chi phí quý vị bỏ ra.

➤ **Điều quan trọng là quý vị cần làm việc với nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe.** Nếu quý vị quyết định con quý vị cần dùng thuốc, hãy tìm hiểu về loại thuốc đó, việc này sẽ giúp giảm rủi ro. Điều quan trọng là quý vị cảm thấy thoải mái khi trao đổi với nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe của quý vị. Nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe cần biết về các biện pháp điều trị khác mà quý vị đã áp dụng hoặc hiện đang áp dụng. Chia sẻ thông tin với đội ngũ cán bộ nhân viên nhà trường của con quý vị và những người khác làm việc với trẻ hoặc chăm sóc trẻ cũng là việc hữu ích. (**[NHẬP VÀO ĐÂY để đọc Danh sách câu hỏi cần chú ý](#)** trên trang 20)

Các câu hỏi thường gặp:

Chứng tự kỷ là gì?

[NHẬP VÀO ĐÂY để đọc “Chứng tự kỷ là gì”](#) trên trang 13

Các thuốc dùng nào được dùng để điều trị cho trẻ mắc chứng tự kỷ?

[NHẬP VÀO ĐÂY để đọc về “Các thuốc cần dùng”](#) trên trang 15

Các tác dụng phụ của những loại thuốc này là gì?

[NHẬP VÀO ĐÂY để đọc về “Các tác dụng phụ”](#) trên trang 15

Tại sao nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe của quý vị có thể khuyến nghị dùng thuốc?

[NHẬP VÀO ĐÂY để đọc một số “Lý do”](#) trên trang 15

Quý vị có thể làm gì để giúp trẻ mà không cần phải dùng thuốc?

[NHẬP VÀO ĐÂY để đọc thông tin về các phương án “Không dùng thuốc”](#) trên trang 17

SO SÁNH CÁC PHƯƠNG ÁN

	Dùng thuốc (để cải thiện hành vi)	Không dùng thuốc (để cải thiện hành vi)
<p>Các nội dung thường được đề cập là gì?</p>	<ul style="list-style-type: none"> Quý vị tìm hiểu về thuốc. Quý vị tìm hiểu về việc thuốc có thể giúp giảm nhẹ những triệu chứng nào. Quý vị tìm hiểu về việc cần theo dõi các tác dụng phụ nào. Quý vị cho trẻ dùng thuốc hàng ngày. Quý vị trao đổi với đội ngũ cán bộ, nhân viên nhà trường, đội ngũ y tế và những người khác làm việc với trẻ để xem mức độ hiệu quả của thuốc như thế nào. Quý vị theo dõi các tác dụng phụ của thuốc ở trẻ. Quý vị gặp nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe thường xuyên. 	<ul style="list-style-type: none"> Quý vị có thể làm việc với nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe của quý vị và những người khác để xem các vấn đề về sức khỏe hoặc các yếu tố khác có thể khiến cho hành vi trở nên xấu hơn hay không. Quý vị có thể cân nhắc các cách khác để dạy trẻ về hành vi được mong đợi và giảm hành vi có vấn đề. Quý vị có thể tìm các cách khác để giảm sự căng thẳng trong gia đình. Quý vị có thể đề nghị thành viên trong gia đình hoặc bạn bè giúp đỡ quý vị. Quý vị có thể tìm sự hỗ trợ thay thế tạm thời hoặc sự hỗ trợ khác của cộng đồng để giúp đỡ con quý vị và gia đình quý vị.
<p>Các lợi ích thu được là gì? (Ưu điểm)</p> 	<ul style="list-style-type: none"> Trẻ có thể bớt cáu kỉnh hơn. Các hành vi có vấn đề có thể được cải thiện. Trẻ có thể hoạt động tốt hơn tại nhà, trường học và trong cộng đồng. Trẻ và gia đình quý vị có thể ngủ ngon hơn. Trẻ có thể cảm thấy hòa nhập tốt hơn với trẻ khác. Quý vị có thể cảm thấy quý vị đang làm mọi điều có thể cho trẻ. 	<ul style="list-style-type: none"> Quý vị tránh được các chi phí và tác dụng phụ có thể có của việc dùng thuốc. Quý vị sẽ không cảm thấy lo lắng về việc dùng thuốc. Quý vị tránh được sự không an tâm khi dùng thuốc. Nếu hành vi vẫn gây ra vấn đề, quý vị luôn có thể thử phương án dùng thuốc sau này. Quý vị có thể tìm các biện pháp điều trị khác để cải thiện hành vi có vấn đề.
<p>Các rủi ro là gì? (Nhược điểm)</p> 	<ul style="list-style-type: none"> Thuốc sẽ không chữa khỏi chứng tự kỷ. Không phải lúc nào thuốc cũng giúp ích cho mọi trẻ mắc chứng tự kỷ. Dùng thuốc có thể gây tổn kém. Trẻ có thể gặp phải các tác dụng phụ do dùng thuốc. 	<ul style="list-style-type: none"> Hành vi có vấn đề có thể gây căng thẳng cho gia đình, nhà trường và trẻ. Hành vi có thể tiếp diễn hoặc trở nên xấu đi. Trẻ có thể không được tham gia nhiều vào các sự kiện của gia đình, nhà trường hoặc cộng đồng. Trẻ có thể không học tập tốt tại trường. Trẻ có thể gặp khó khăn hơn trong việc hòa nhập với trẻ khác.

Quý vị có muốn biết những quyết định của các gia đình khác là gì không? Nhiều gia đình khác đã đối mặt với việc phải đưa ra quyết định này. Những câu chuyện cá nhân sau đây có thể giúp ích cho quý vị.

[NHẬP VÀO ĐÂY để đọc các Câu chuyện cá nhân](#) trên trang 18

XEM XÉT CÁC LỢI ÍCH VÀ RỦI RO CÁ NHÂN

Nếu quý vị đang nghĩ đến việc cho con quý vị dùng thuốc, điều quan trọng là quý vị cần chỉ ra các hành vi nào gây ra nhiều vấn đề nhất. Thuốc không giúp cải thiện được mọi loại hành vi. Thường chỉ dùng thuốc khi hành vi gây ra các vấn đề nghiêm trọng. Quý vị có thể muốn nhờ người khác mà có thời gian ở bên trẻ cho quý vị biết họ quan sát thấy những hành vi nào ở trẻ.

✓ Đánh dấu các hành vi gây ra vấn đề cho trẻ

Các hành vi và triệu chứng có thể cải thiện khi dùng thuốc

	Tăng động (hoạt động mức cao, “không nghỉ”, bồn chồn, không yên)
	Thời gian chú ý ngắn
	Hấp tấp (hành động không suy nghĩ)
	Tức giận (gắt gỏng, cáu kỉnh, quá nhạy cảm)
	Gây hấn
	Tự làm thương bản thân
	Giận dữ
	Suy nghĩ lặp đi lặp lại (nghĩ đi nghĩ lại về cùng một vấn đề)
	Hành vi lặp đi lặp lại
	Vấn đề về giấc ngủ
	Tật máy giặt
	Lo âu (lo sợ, lo lắng quá mức)
	Trầm cảm (tâm trạng không tốt, buồn bã)

Các hành vi và triệu chứng thường không cải thiện được bằng cách dùng thuốc

	Không làm theo chỉ dẫn
	Hành vi từ chối (ngồi phịch xuống, bỏ chạy)
	Học tiếp thu chậm
	Không nói chuyện, kỹ năng giao tiếp kém
	Kỹ năng xã hội kém

Các hành vi hoặc triệu chứng khác không được liệt kê trên đây:

Quý vị có thể muốn in mẫu này ra để lưu vào hồ sơ của quý vị

Điều quan trọng là quý vị cần trao đổi với nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe của quý vị. Quý vị sẽ muốn biết liệu nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe có cho rằng thuốc có thể có hiệu quả hay không. Quý vị sẽ muốn biết chi tiết về các loại thuốc có thể dùng được. Một số gia đình cảm thấy việc ghi ra các câu hỏi cần trao đổi với nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe là việc hữu ích. [NHẬP VÀO ĐÂY để đọc Danh sách câu hỏi cần chú ý](#) (trên trang 20) để biết danh sách các câu hỏi quý vị có thể muốn hỏi.

XEM XÉT CÁC LỢI ÍCH VÀ RỦI RO CÁ NHÂN (TIẾP)

Thường chỉ dùng thuốc khi hành vi gây ra các vấn đề nghiêm trọng cho con quý vị. Mặc dù vậy, các hành vi có thể gây ra vấn đề cho con quý vị theo những cách khác nhau. Điều này có thể giúp quý vị nghĩ đến cách hành vi đang gây ảnh hưởng đến con quý vị và gia đình quý vị.

	Thiên về việc lựa chọn thuốc	Không biết	Không thiên về việc dùng thuốc
Cải thiện hành vi?	Hành vi của con tôi không cải thiện khi dùng các biện pháp điều trị không dùng thuốc.	Hành vi của con tôi có cải thiện một chút khi dùng các biện pháp điều trị không dùng thuốc.	Hành vi của con tôi cải thiện khi dùng các biện pháp điều trị không dùng thuốc.
Học tập?	Hành vi của con tôi khiến con tôi gặp khó khăn trong việc học.	Hành vi đang khiến việc học tập của con tôi có chút khó khăn.	Hành vi hoàn toàn không gây khó khăn cho việc học tập.
Có vấn đề tại trường?	Hành vi của con tôi đang gây ra nhiều vấn đề tại trường.	Hành vi của con tôi đang gây ra một chút vấn đề tại trường.	Hành vi của con tôi không gây ra vấn đề tại trường.
Sự căng thẳng trong gia đình?	Hành vi của con tôi gây ra nhiều căng thẳng trong gia đình.	Hành vi của con tôi gây ra một chút căng thẳng trong gia đình.	Hành vi của con tôi không gây ra căng thẳng trong gia đình.
Đi ra ngoài?	Hành vi của con tôi khiến tôi/chúng tôi gặp rất nhiều khó khăn khi đưa trẻ đến cửa hàng, nhà thờ và các địa điểm/hoạt động khác. Tôi hiếm khi đưa trẻ ra ngoài.	Hành vi của con tôi khiến tôi/chúng tôi gặp chút khó khăn khi đưa trẻ ra ngoài, nhưng tôi vẫn đưa trẻ ra ngoài.	Tôi có thể đưa trẻ ra ngoài dễ dàng.
Gây phiền phức cho bản thân?	Các triệu chứng của con tôi gây ra rất nhiều phiền phức cho trẻ. Con tôi tỏ ra không vui, khó chịu hoặc không thoải mái.	Các triệu chứng của con tôi gây ra chút phiền phức cho trẻ HOẶC Tôi không biết các triệu chứng có làm phiền con tôi hay không	Tôi không cho rằng các triệu chứng của con tôi làm phiền trẻ.
Vấn đề khác? (văn bản trống)			

Quý vị có thể muốn chia sẻ thông tin trên đây với nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe của con quý vị. Quý vị hoặc giáo viên của con quý vị cũng có thể được yêu cầu điền thông tin vào mẫu đánh giá hành vi. Mẫu đánh giá này sẽ giúp nhóm hỗ trợ con quý vị biết thêm các vấn đề về hành vi.

LÀM RÕ CÁC GIÁ TRỊ CÁ NHÂN

➤ Trước tiên hãy xem xét một số lý do **ĐỂ** cho trẻ dùng thuốc:

	Rất quan trọng đối với tôi ☞☞☞☞☞	Khá quan trọng đối với tôi ☞☞☞	Không quan trọng đối với tôi ☞
Tôi cho rằng con tôi có thể cảm thấy tốt hơn.			
Tôi cho rằng các hành vi có vấn đề có thể được cải thiện.			
Thuốc có thể giúp con tôi học tập tốt hơn tại trường.			
Thuốc có thể giúp con tôi sinh hoạt tốt hơn tại nhà.			
Tôi cho rằng gia đình chúng tôi có thể bớt căng thẳng hơn.			
Con tôi và gia đình chúng tôi có thể ngủ ngon hơn.			
Con tôi có thể kết bạn dễ dàng hơn hoặc có thể tham gia vào các hoạt động cùng với các trẻ khác.			
Tôi có thể xử lý các tác dụng phụ của thuốc.			
Tôi muốn biết tôi đang làm mọi điều có thể cho con tôi, ngay cả khi điều đó có nghĩa là cho con tôi dùng thuốc.			
Có các lý do khác ĐỂ dùng thuốc không được liệt kê ở trên không? (văn bản trống)			

➤ Trước tiên, hãy xem xét một số lý do **KHÔNG** cho con quý vị dùng thuốc:

	Rất quan trọng đối với tôi ☞☞☞☞☞	Khá quan trọng đối với tôi ☞☞☞	Không quan trọng đối với tôi ☞
Tôi lo ngại rằng con tôi có thể gặp các tác dụng phụ.			
Tôi lo ngại rằng có thể phát sinh các tác dụng phụ lâu dài của thuốc mà vẫn chưa được phát hiện.			
Tôi lo ngại rằng các hành vi có vấn đề có thể không cải thiện.			
Chi phí thuốc sẽ là vấn đề khó khăn đối với gia đình tôi.			
Tôi cho rằng các biện pháp điều trị khác tốt hơn cho con tôi.			
Tôi sẽ cảm thấy áy náy về việc cho con tôi dùng thuốc.			
Nếu tôi chọn cho con tôi dùng thuốc, tôi có thể cảm thấy không thoải mái nếu gia đình hoặc bạn bè tôi không đồng ý với lựa chọn của tôi.			
Thuốc sẽ không chữa khỏi chứng tự kỷ của con tôi.			
Dùng thuốc sẽ là việc rất khó khăn đối với con tôi.			
Tôi không muốn con tôi phụ thuộc vào thuốc.			
Có các lý do khác để KHÔNG dùng thuốc không được liệt kê ở trên không? (văn bản trống)			

QUÝ VỊ ĐANG HƯỚNG ĐẾN PHƯƠNG PHÁP NÀO?

Không thiên về
việc dùng thuốc

Không chắc chắn

Thiên về việc
dùng thuốc

QUÝ VỊ CẦN GÌ ĐỂ CẢM THẤY SẴN SÀNG HƠN ĐỂ RA QUYẾT ĐỊNH?

Xem xét dữ kiện € [NHẤP VÀO ĐÂY để xem Câu hỏi thường gặp về tự kỷ](#) trên trang 13

Xem xét các phương án € [NHẤP VÀO ĐÂY để đọc thông tin về So sánh các phương án](#) trên trang 5

Nhận được nhiều sự hỗ trợ hơn € từ ai?

Dành thêm thời gian để suy nghĩ về việc quyết định.

Khác (văn bản trống):

Câu hỏi (văn bản trống):

Mối lo ngại (văn bản trống):

Hãy nhớ rằng: Mục tiêu của công cụ hỗ trợ ra quyết định này là giúp quý vị sắp xếp các giá trị cá nhân và ưu tiên để quý vị có thể trao đổi với nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe của quý vị

CÓ NHỮNG PHƯƠNG ÁN NÀO DÀNH CHO TÔI?

➤ Tôi đã xem xét thông tin, có những phương án nào dành cho tôi?

Tôi có thể làm việc với nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe của con tôi và cho con tôi dùng thuốc để cải thiện hành vi hoặc các triệu chứng cảm xúc.
Tôi có thể thảo luận thêm về thuốc và các phương án điều trị khác với nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe của tôi trước khi đưa ra quyết định.
Tôi có thể thảo luận thêm về thuốc và các phương án điều trị khác với quý vị đời sống chung và gia đình tôi trước khi đưa ra quyết định.
Tôi có thể quyết định không cho con tôi dùng thuốc bây giờ và suy nghĩ lại về phương án này sau _____ tháng nữa.
Tôi có thể quyết định không dùng thuốc để cải thiện các hành vi gây khó khăn.

➤ Mức độ chắc chắn của quý vị về quyết định của quý vị như thế nào?

Dùng ô này để liệt kê các câu hỏi, mối lo ngại và các bước tiếp theo:

* Quý vị có thể muốn in mẫu này ra để lưu vào hồ sơ của quý vị*

Hãy nhớ rằng:

Mục tiêu của công cụ hỗ trợ ra quyết định là để quý vị lựa chọn phương án điều trị phù hợp với nhu cầu và giá trị của quý vị và gia đình.

Người thiết kế công cụ:

Lynn Cole, Thạc sĩ khoa học, PNP, Đại học Rochester
Patricia Corbett-Dick, Thạc sĩ khoa học, PNP, Đại học Rochester
Diane Treadwell-Deering, Bác sĩ y khoa, Trường Cao đẳng Y khoa
Robin McCoy, Bác sĩ y khoa, Đại học Y tế và Khoa học Oregon
Brienne Schmidt, Chuyên gia dinh dưỡng, Đại học Rochester
Linda Howell, Y tá đăng ký, Cử nhân, Đại học Rochester

Mạng lưới Điều trị Tự kỷ (ATN) là chương trình được tài trợ của tổ chức Autism Speaks. Ấn phẩm này được xuất bản bởi thỏa thuận hợp tác UA3 MC 11054 và Trợ cấp số T73MC00050 từ Cục Sức khỏe Bà mẹ và Trẻ em (MCHB), Cơ quan Quản lý Tài nguyên và Dịch vụ Y tế (HRSA), Bộ Y tế và Dịch vụ Nhân sinh Hoa Kỳ (HHS). Các tác giả hoàn toàn chịu trách nhiệm đối với nội dung của ấn phẩm mà không thể hiện quan điểm chính thức của Cục Sức khỏe Bà mẹ và Trẻ em, Cơ quan Quản lý Tài nguyên và Dịch vụ Y tế, Bộ Y tế và Dịch vụ Nhân sinh Hoa Kỳ.

THÔNG TIN BỔ SUNG

CÂU HỎI THƯỜNG GẶP VỀ CHỨNG TỰ KỶ

➤ Chứng tự kỷ là gì?

Tự kỷ là thuật ngữ thường dùng để mô tả một nhóm bao gồm các tình trạng rối loạn phát triển còn gọi là Rối loạn phát triển lan tỏa (PDD) hay Chứng rối loạn phổ tự kỷ (ASD). Các tình trạng rối loạn trong nhóm này bao gồm Rối loạn tự kỷ, Rối loạn phát triển lan tỏa, Rối loạn không được xác định khác (PDD-NOS) và Rối loạn Asperger

Nhiều người gọi nhóm này là Chứng rối loạn phổ tự kỷ (ASD). Trong công cụ hỗ trợ ra quyết định này, thuật ngữ tự kỷ dùng để nói đến nhóm tình trạng rối loạn này.

Người mắc chứng tự kỷ có các triệu chứng hoặc gặp khó khăn trong ba lĩnh vực:

1. Tương tác xã hội
2. Ngôn ngữ dùng để giao tiếp xã hội
3. Sở thích hoặc hành vi lặp đi lặp lại

Trẻ tự kỷ có nhiều kỹ năng phát triển học tập và tư duy. Một số trẻ có kỹ năng ở mức trung bình. Một số trẻ có năng lực cao hơn trong một số hoặc tất cả các lĩnh vực. Những trẻ khác gặp nhiều khó khăn trong việc tư duy và học tập.

Các sinh hoạt hàng ngày của trẻ tự kỷ khác nhau ở từng trẻ. Các triệu chứng tự kỷ, khả năng học tập và tư duy, hành vi và các yếu tố y tế khác có thể ảnh hưởng đến hoạt động chức năng hàng ngày.

Mặc dù tất cả các trẻ tự kỷ gặp vấn đề trong ba lĩnh vực chính, biểu hiện và mức độ nghiêm trọng của triệu chứng khác nhau ở mỗi trẻ; **Không có trẻ tự kỷ nào giống hệt nhau.**

➤ Nguyên nhân gây ra chứng tự kỷ là gì?

Vẫn chưa xác định nguyên nhân chính xác gây ra chứng tự kỷ. Một số trẻ mắc chứng tự kỷ như một phần của tình trạng rối loạn di truyền như hội chứng Nhiễm sắc thể X dễ gãy, Xơ cứng não củ hay hội chứng Angelman. Tình trạng phơi nhiễm với một số bệnh hoặc hóa chất trong thai kỳ cũng có liên quan đến chứng tự kỷ. Đối với hầu hết trẻ em, vẫn chưa xác định nguyên nhân gây tự kỷ. Các nhà khoa học cho rằng có nhiều nguyên nhân liên quan. Các yếu tố quan trọng bao gồm yếu tố về di truyền, dù là không kết hợp hoặc khi kết hợp với việc phơi nhiễm với các yếu tố môi trường.

Các dữ liệu đo lường hiện tại chỉ ra rằng **cứ 110 trẻ thì có 1 trẻ mắc chứng tự kỷ**. Chứng tự kỷ thường gặp ở bé trai hơn bé gái.

☛ Có biện pháp chữa khỏi chứng tự kỷ không?

Không xác định có biện pháp chữa khỏi chứng tự kỷ. Tự kỷ là tình trạng theo người bệnh suốt đời. Các kỹ năng mong đợi sẽ cải thiện theo thời gian khi được điều trị. Một số trẻ có thể cải thiện đủ để không còn có chẩn đoán tự kỷ.

➤ **Các triệu chứng tự kỷ chính có thể như thế nào?**

Xã hội	<ul style="list-style-type: none"> • Ít giao tiếp bằng mắt, sử dụng cử chỉ hoặc biểu hiện trên khuôn mặt • Khó hiểu được cảm xúc, cảm nhận của người khác • Khó vui chơi với trẻ cùng tuổi • Khó khăn trong việc kết bạn và duy trì tình bạn • Ít chia sẻ sở thích với trẻ khác
Giao tiếp	<ul style="list-style-type: none"> • Khả năng nói bị hạn chế • Chậm học nói • Lời nói bất thường (lời nói lặp đi lặp lại, phát âm bất thường) • Khó tham gia cuộc trò chuyện • Ít chơi bắt chước và giả vờ
Hành vi lặp đi lặp lại	<ul style="list-style-type: none"> • Lặp lại các hoạt động hoặc chuyển động (đá, xoay tròn, vổ tay, búng ngón tay) • Sở thích bất thường, mạnh mẽ, hạn chế (thường nói về cùng chủ đề hoặc chơi cùng một đồ vật, biết nhiều thông tin về chủ đề) • Chơi với các bộ phận của đồ chơi hơn là toàn thể món đồ chơi (tức là quay bánh xe của xe đồ chơi)

➤ **Trẻ mắc chứng tự kỷ thường gặp hậu quả gì về lâu dài?**

Việc chẩn đoán và điều trị sớm rất quan trọng. Các hậu quả sẽ khác nhau và rất khó dự đoán. Một số trẻ phát triển các kỹ năng ngôn ngữ và những trẻ khác vẫn không nói được. Một số trẻ đến trường học trong khu dân cư và học tập rất dễ dàng. Những trẻ khác cần sự trợ giúp tại trường và gặp khó khăn trong việc học. Khi trưởng thành, một số người có thể sống tự lập, kết hôn và có công việc. Những người khác có thể cần sự hỗ trợ như sống cùng một người lớn khác có thể giúp đỡ họ. Hậu quả chịu ảnh hưởng từ kỹ năng giao tiếp và học tập, hành vi và sức khỏe. Một số trẻ cải thiện rất nhiều theo thời gian và khi được điều trị đến mức không còn có chẩn đoán tự kỷ nữa.

➤ **Có các vấn đề sức khỏe và y tế thường gặp không?**

Có, các vấn đề thường gặp bao gồm:

- Rối loạn co giật
- Dinh dưỡng kém
- Rối loạn tiêu hóa
- Vấn đề giấc ngủ
- Rối loạn tật máy giạt
- Tỷ lệ gặp tai nạn và thương tích cao
- Rối loạn sức khỏe tâm thần (lo lắng, trầm cảm, rối loạn tâm trạng)

Quý vị muốn biết thêm thông tin về chứng tự kỷ, chẩn đoán và điều trị tự kỷ không?

Liên kết đến www.autismspeaks.org/whatisit/index.php

THUỐC VÀ CÁC TÁC DỤNG PHỤ

➤ Thuốc có thể dùng

Thuốc không thể chữa khỏi chứng tự kỷ. Nhưng thuốc có thể giúp trẻ cải thiện một số hành vi có vấn đề. Thuốc có thể giúp giảm tăng động, lo lắng, cáu kỉnh và cải thiện tập trung chú ý. Điều quan trọng là cần hiểu rõ những triệu chứng nào đang gây ra vấn đề. Điều này sẽ giúp cho nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe biết được liệu thuốc có thể giúp ích cho con quý vị hay không.

Không phải lúc nào thuốc cũng giúp ích cho mọi trẻ mắc chứng tự kỷ. Ngay cả khi thuốc có hiệu quả thì thuốc cũng không thường loại bỏ hoàn toàn hành vi có vấn đề. Ngoài ra, không phải mọi hành vi gây khó khăn đều có thể được điều trị bằng thuốc.

Có thể dùng nhiều loại thuốc khác nhau. Bảng dưới đây liệt kê các loại thuốc và hành vi (triệu chứng mục tiêu) mà thuốc có thể giúp cải thiện.

➤ Các tác dụng phụ của thuốc

Các tác dụng phụ ở mỗi nhóm thuốc xảy ra khác nhau. Một số tác dụng phụ ở mức nhẹ và có thể cải thiện sau một vài tuần dùng thuốc. Các vấn đề khác nghiêm trọng hơn và có thể khiến trẻ gặp nhiều vấn đề hơn. Đôi khi, các tác dụng phụ đồng nghĩa với việc phải ngưng dùng thuốc. Bảng dưới đây liệt kê các tác dụng phụ thường gặp đối với mỗi loại thuốc.

Một số loại thuốc có cảnh báo (gọi là cảnh báo hộp đen) từ Cơ quan Quản lý Thực phẩm và Dược phẩm (FDA) về các tác dụng phụ.

Để biết thêm thông tin về các tác dụng phụ và cảnh báo hộp đen, hãy truy cập:
www.accessdata.fda.gov/scripts/cder/drugsatfda/

Điều quan trọng là cần đến thăm khám thường xuyên với nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe của quý vị trong khi dùng các loại thuốc này. Một điều cũng quan trọng là gia đình quý vị cần hiểu rõ và theo dõi các tác dụng phụ khi dùng thuốc.

➤ Các lý do thường gặp khi được khuyến nghị dùng thuốc

Có thể khuyến nghị dùng thuốc khi trẻ có các hành vi hoặc triệu chứng ở mức độ vừa đến nghiêm trọng và không cải thiện sau khi tiếp nhận các biện pháp điều trị khác. Nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe của quý vị có thể khuyến nghị dùng thuốc nếu:

- Các hành vi có vấn đề khiến trẻ có nguy cơ làm hại bản thân hoặc người khác
- Các hành vi đang gây ra khó khăn và căng thẳng cho gia đình quý vị khi trẻ ở nhà
- Các hành vi đang gây ra khó khăn về học tập
- Các hành vi khiến đội ngũ cán bộ nhân viên nhà trường gặp khó khăn trong khi làm việc cùng với trẻ
- Trẻ không thể tham gia các hoạt động trong cộng đồng vì hành vi có vấn đề

➤ **Bảng lựa chọn thuốc tiêu chuẩn & tác dụng phụ tiềm ẩn**

Loại thuốc	Hành vi mục tiêu	Tác dụng phụ tiềm ẩn	
<p>Thuốc kích thích</p> <ul style="list-style-type: none"> methylphenidate (Ritalin, Metadate, Concerta, Methylin, Focalin, Daytrana) mixed amphetamine salts (Adderall) dextroamphetamine (Dexedrine) lisdexamfetamine (Vyvanse) 	<p>Tăng động Thời gian chú ý ngắn Hành vi bốc đồng</p>	<p>Thường gặp: Vấn đề khi ngủ Giảm cảm giác thèm ăn Cáu kinh/bùng nổ cảm xúc</p>	<p>Ít gặp hơn: Lo lắng Trầm cảm Hành vi/suy nghĩ lặp đi lặp lại Đau đầu Tiêu chảy Tránh tiếp xúc với người khác Nhịp tim thay đổi Tật máy giât</p>
<p>Thuốc đồng vận Alpha</p> <ul style="list-style-type: none"> guanfacine (Tenex, Intuniv) clonidine (Catapres, Catapres TTS, Kapvay) 	<p>Tăng động Thời gian chú ý ngắn Hành vi bốc đồng Vấn đề về giấc ngủ Tật máy giât</p>	<p>Thường gặp: Buồn ngủ Cáu kinh</p>	<p>Ít gặp hơn: Gây hân Giảm cảm giác thèm ăn Huyết áp thấp Táo bón</p>
<p>Thuốc chống lo âu</p> <ul style="list-style-type: none"> fluoxetine (Prozac) fluvoxamine (Luvox) sertraline (Zoloft) paroxetine (Paxil) citalopram (Celexa) escitalopram (Lexapro) 	<p>Trầm cảm Lo lắng Suy nghĩ lặp đi lặp lại Hành vi lặp đi lặp lại</p>	<p>Thường gặp: Vấn đề về tiêu hóa (buồn nôn, nôn mửa, táo bón, chán ăn) Đau đầu Vấn đề khi ngủ Buồn ngủ Kích động Tăng cân</p>	<p>Ít gặp hơn: Co giật Có ý nghĩa làm hại bản thân Tự tử Hội chứng Serotonin</p>
<p>Thuốc chống loạn thần không điển hình/Thế hệ thứ hai</p> <ul style="list-style-type: none"> risperidone (Risperdal) olanzapine (Zyprexa) quetiapine (Seroquel) aripiprazole (Abilify) ziprasidone (Geodon) 	<p>Cáu kinh Gây hân Làm đau bản thân Giận dữ Vấn đề về giấc ngủ Hoạt động ở mức cao Hành vi lặp đi lặp lại Tật máy giât</p>	<p>Thường gặp: Buồn ngủ Chảy nước dãi Tăng cảm giác thèm ăn/tăng cân</p>	<p>Ít gặp hơn: Đường huyết cao, tiểu đường Cholesterol cao Loạn vận động chậm (vận động bất thường) Quetiapine – tác dụng phụ ở mắt Ziprasidone- tác dụng phụ ở tim</p>
<p>Thuốc điều trị co giật và vấn đề về tâm trạng</p> <ul style="list-style-type: none"> carbamazepine (Tegretol, Carbatrol) valproic acid (Depakote, Depakene) lamotrigine (Lamictal) oxcarbazepine (Trileptal) topiramate (Topamax) 	<p>Co giật Vấn đề về tâm trạng Gây hân Làm đau bản thân</p>	<p>Thường gặp: Buồn ngủ Buồn nôn/Nôn mửa</p>	<p>Ít gặp hơn: Chóng mặt Phát ban Vấn đề về trí nhớ Viêm gan Suy gan Viêm tụy Ức chế sinh tủy xương Rùng mình</p>

NGOÀI THUỐC, CÒN CÓ PHƯƠNG ÁN NÀO KHÁC?

Một số cách quan trọng nhất để cải thiện hành vi gây khó khăn của trẻ không liên quan đến việc dùng thuốc. Quý vị có thể tự làm một số việc sau đây. Với những việc khác, quý vị có thể cần đến sự giúp đỡ. Quý vị có thể nhận sự giúp đỡ từ nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe hoặc đội ngũ cán bộ, nhân viên nhà trường. Quý vị cũng có thể nhận sự giúp đỡ từ nhà tâm lý học hoặc nhân viên xã hội tại địa phương. Nếu con quý vị có người giúp đỡ tại cộng đồng hoặc điều phối viên dịch vụ, hãy đề nghị người đó giúp đỡ.

Hãy thử một số việc sau đây:

- **Cố gắng xem điều gì đang gây ra vấn đề hành vi.** Đôi khi, việc điều trị một vấn đề sức khỏe hoặc thay đổi một thói quen hàng ngày có thể giúp cải thiện hành vi.
- **Làm việc cùng với nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe của quý vị để tìm ra và điều trị vấn đề sức khỏe có thể góp phần gây ra vấn đề về hành vi.** Ví dụ, trẻ bị đau răng do vấn đề về răng hoặc dạ dày có thể cáu kỉnh hơn. Trẻ bị dị ứng hoặc táo bón có thể dễ bị kích động hơn. Trẻ không ngủ ngon vào ban đêm có thể gặp vấn đề về tập trung chú ý vào ban ngày. Điều trị các vấn đề y tế này có thể giúp cải thiện hành vi.
- **Quý vị có thể làm việc với chuyên gia hành vi** để xác định các lý do dẫn đến một số hành vi ở trẻ. Một số trẻ cáu kỉnh để thoát khỏi việc gì đó trẻ khó thực hiện. Một số trẻ đánh người khác như cách để cho người khác biết điều gì đó khi trẻ không thể nói chuyện. Đôi khi người lớn xung quanh trẻ khuyến khích các hành vi có vấn đề mà không ý thức được điều đó. Chuyên gia hành vi có thể giúp dạy trẻ có những hành vi tốt hơn bằng nhiều cách.
- **Quý vị có thể làm việc với nhà tâm lý học trẻ em.** Tư vấn hoặc các biện pháp điều trị như Liệu pháp hành vi nhận thức (CBT) hữu ích với một số trẻ. Các biện pháp điều trị này có thể giúp giảm lo lắng, trầm cảm, cải thiện kỹ năng xã hội và khắc phục các khó khăn khác. Nhà tâm lý học cũng có thể giúp cha mẹ tìm hiểu các cách để giúp đỡ con họ. Một số gia đình có thể thấy làm việc với nhà tâm lý học cũng giúp họ đối phó hành vi của trẻ tốt hơn.
- **Lập ra lịch trình hàng ngày.** Trẻ em có hành vi tốt hơn khi trẻ biết điều người khác kỳ vọng ở trẻ. Quý vị có thể cần sử dụng hình ảnh để giúp trẻ hiểu được lịch trình.
- **Nhận sự giúp đỡ trong quá trình chăm sóc trẻ.** Đôi khi, cha mẹ cần được nghỉ ngơi. Việc tìm được người chăm sóc phù hợp có thể khó khăn. Nếu có dịch vụ chăm sóc thay thế tạm thời, hãy sử dụng dịch vụ đó. Quý vị cũng có thể đề nghị bạn bè và gia đình giúp đỡ. Đôi khi, quý vị có thể tìm được người chăm sóc qua các giáo hội, trường cao đẳng, đại học và cơ quan dịch vụ hỗ trợ người khuyết tật tại địa phương.

CÂU CHUYỆN CÁ NHÂN TỪ CÁC GIA ĐÌNH

Các cha mẹ khác đã đối mặt với quyết định tương tự. Kinh nghiệm của họ có thể hữu ích với quý vị. Sau đây là một số câu chuyện cá nhân.

*“Cho con trai tôi dùng thuốc là một quyết định hết sức khó khăn đối với tôi. Điều giúp ích cho tôi nhiều nhất là có mối quan hệ tin cậy với chuyên viên điều dưỡng của chúng tôi. **Chúng tôi đã thử cho con tôi dùng các loại thuốc một cách từ từ và thận trọng.** Ban đầu, con tôi không đáp ứng nhiều với thuốc. Con tôi tăng cân khi dùng một loại thuốc và tôi không thật sự cảm thấy thoải mái. Gần đây, chúng tôi đã bắt đầu dùng một loại thuốc mới và thuốc đang có hiệu quả rất tốt. Con tôi bớt cáu kỉnh và buồn bã hơn rất nhiều. Các con bùng phát và gây hấn ở trường đã giảm đi nhiều. Giờ đây tôi cảm thấy thoải mái hơn nhiều. Tôi hài lòng với quyết định của mình.”*

(Phụ huynh của Andre, 10 tuổi)

*“Thuốc không phải là lựa chọn dành cho chúng tôi. Không có đủ thông tin về việc dùng thuốc cho trẻ em và chúng tôi lo lắng về các tác dụng phụ lâu dài. **Chúng tôi đang cùng với nhà trường và bác sĩ của chúng tôi cải thiện hành vi của trẻ và điều này là lựa chọn tốt nhất cho chúng tôi.** Chúng tôi muốn đợi cho đến khi có nhiều hơn câu trả lời về thuốc và chứng tự kỷ.”*

(Phụ huynh của Nina, 7 tuổi)

*“Chúng tôi đã thử nhiều biện pháp khác nhau trong nhiều năm trước khi chúng tôi suy nghĩ về việc dùng thuốc. Chúng tôi đã quyết định chúng tôi là “gia đình không dùng thuốc”. Chúng tôi đã thử các chế độ ăn đặc biệt, vitamin cũng như chương trình phụ đạo và các chương trình đặc biệt của nhà trường. Tôi rất vui là chúng tôi đã không dùng thuốc. Nhưng khi các vấn đề về giấc ngủ và chứng tăng động trở nên ngoài tầm kiểm soát của chúng tôi, bác sĩ của chúng tôi đã đề xuất dùng thuốc. **Đó là thời điểm thích hợp với chúng tôi,** và tôi đã tin tưởng vào bác sĩ. Việc nói chuyện với các phụ huynh khác cũng giúp ích cho chúng tôi. Con trai chúng tôi bắt đầu ngủ được và chúng tôi cũng thế. Con tôi đã ổn định hơn tại trường và có thể tham gia vào các hoạt động.”*

(Phụ huynh của Tommy, 11 tuổi)

“Con tôi bước sang tuổi thứ 8 và con quá lớn để tôi có thể giữ an toàn cho con. Con kéo tôi vào bãi đậu xe hoặc đường giao thông. Tôi sợ hãi. Tôi không thể đưa con đi đến bất kỳ đâu. Tôi thậm chí không thể đưa con từ xe vào nhà. Thật tệ là tôi đã đăng ký cho con vào sống tại cơ sở cư trú và điều trị. Đó là trải nghiệm rất buồn đối với tôi. Thử dùng thuốc là phương án tốt. **Biện pháp này hữu ích với con tôi.** Tôi nhận ra tôi có thể quản lý con. Con khủng hoảng của con tôi không còn nghiêm trọng nữa. Giờ đây, con tôi hạnh phúc và đang sống tại nhà cùng với tôi và chồng tôi. Con tôi vẫn còn tăng động nhưng chúng tôi đang sống chung với tình trạng này.”

(Phụ huynh của Andrew, 9 tuổi)

“Con trai chúng tôi phải dùng thuốc điều trị co giật để kiểm soát các cơn co giật, vì thế không có lựa chọn nào khác ngoài phương án điều trị đó. Điều đó đã khiến chúng tôi rất thận trọng về việc dùng các loại thuốc khác. **Chúng tôi muốn đội ngũ y tế và nhà trường theo dõi chặt chẽ việc sử dụng thuốc cùng với chúng tôi để đảm bảo chúng tôi không bỏ qua các tác dụng phụ.** Điều này đòi hỏi rất nhiều trách nhiệm.”

(Phụ huynh của John, 13 tuổi)

“Chúng tôi đã nghĩ về việc dùng thuốc, nhưng đã chọn không dùng thuốc cho đến thời điểm hiện tại. Gia đình chúng tôi nghi ngờ về các loại thuốc và chúng tôi lo lắng đến cảm giác căng thẳng khi phải có quá nhiều cuộc hẹn thăm khám và thói quen dùng thuốc hàng ngày. Chúng tôi đã tìm thấy những phương án khác giúp cải thiện hành vi của con tôi. Khi còn nhỏ, con tôi có chế độ ăn đặc biệt mà tôi cho là đã rất tốt cho hành vi của con. Con tôi cũng có nhân viên giúp đỡ tại trường giúp con hiểu được mọi người kỳ vọng điều gì ở con. Khi con tôi lớn lên, công tác tư vấn và dành thời gian ở cùng với người lớn tại cộng đồng giáo hội của chúng tôi giúp ích rất nhiều. **Chúng tôi vẫn nghĩ về việc dùng thuốc để giúp cải thiện hành vi của con trai chúng tôi, nhưng hiện tại đây không phải là phương án phù hợp với chúng tôi.**”

(Phụ huynh của Amir, 11 tuổi)

“Chúng tôi đã tránh dùng thuốc cho đến khi con tôi được 5 tuổi. Chúng tôi có thể đối phó với hành vi của con tại nhà. Khi con bắt đầu đi học, có nhiều vấn đề xảy ra hơn về tập trung chú ý và gây rối. **Thuốc đã giúp cải thiện chút ít khả năng tập trung chú ý của con. Đối với tôi, điều đặc biệt quan trọng là tập trung vào các triệu chứng chúng tôi đang hướng đến.** Điều này là một thách thức bởi vì không có chẩn đoán y tế chỉ định việc dùng thuốc. Tôi chỉ muốn giúp con tôi làm tốt nhất có thể.”

(Phụ huynh của Luis, 6 tuổi)

CÁC CÂU HỎI MÀ GIA ĐÌNH THƯỜNG HỎI (CÁC) NHÀ CUNG CẤP DỊCH VỤ CHĂM SÓC SỨC KHỎE CỦA HỌ

Đôi khi, việc các gia đình ghi ra những câu hỏi họ muốn hỏi nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe của họ cũng có thể giúp ích cho họ. Dưới đây là một số câu hỏi thường gặp và chỗ trống để quý vị có thể ghi chép.

1. Thông tin về thuốc:	Lưu ý (văn bản trống)
Các loại thuốc nào có thể giúp cải thiện các vấn đề về hành vi của con tôi?	
Thuốc có thể giúp cải thiện các hành vi (triệu chứng mục tiêu) nào?	
Cần bao lâu để thuốc phát huy tác dụng?	
Có các tác dụng phụ tiềm ẩn nào và mức độ thường gặp của các tác dụng phụ này là thế nào?	
FDA có khuyến cáo về loại thuốc này không?	
Có cần thực hiện các xét nghiệm máu hoặc các xét nghiệm khác trước khi có thể bắt đầu dùng thuốc không?	
Có cần thực hiện các xét nghiệm máu hoặc các xét nghiệm khác sau khi bắt đầu dùng thuốc không?	
Chúng tôi sẽ quyết định thuốc có hiệu quả không vào thời điểm nào và bằng cách nào?	
Các câu hỏi khác mà quý vị có thể nghĩ đến:	

2. Chăm sóc trẻ trong khi trẻ đang dùng thuốc:	Lưu ý (văn bản trống)
Có thông tin về thuốc mà tôi có thể mang về nhà để xem xét không?	
Quý vị có thể ghi ra các hướng dẫn dùng thuốc cho tôi không?	
Tôi cần liên hệ với ai nếu con tôi xảy ra vấn đề hoặc tôi có điều lo lắng?	
Gia đình tôi hoặc đội ngũ cán bộ nhân viên nhà trường cần làm điều gì khác để giúp cải thiện hành vi?	
Điều gì sẽ xảy ra nếu con tôi dùng quá nhiều thuốc hoặc bỏ lỡ liều thuốc?	
Có thực phẩm, thuốc, vitamin hoặc thực phẩm bổ sung nào ảnh hưởng đến thuốc này không?	
Tôi cần giải thích về thuốc này với con tôi và gia đình tôi như thế nào?	
Tôi có cần cho nhà trường biết về thuốc không?	
Con tôi cần quay trở lại phòng khám bao lâu một lần? Chúng tôi sẽ gặp ai vào các buổi thăm khám theo dõi?	
Các câu hỏi khác mà quý vị có thể nghĩ đến:	

3. Các bước tiếp theo	Lưu ý (văn bản trống)
Nếu thuốc hiệu quả, chúng tôi cần tiếp tục dùng thuốc trong bao lâu?	
Điều gì sẽ xảy ra nếu thuốc không hiệu quả?	
Thời gian nhanh nhất có thể ngưng dùng thuốc nếu chúng tôi gặp phải các tác dụng không mong muốn là bao lâu?	
Các câu hỏi khác mà quý vị có thể nghĩ đến:	